

Podaci i informacije o Banci na dan 30.06.2024. godine

Banja Luka, septembar 2024. godine

Sadržaj

1. UVOD	3
2. OSNOVNI PODACI	3
3. VLASNIČKA STRUKTURA.....	4
4. STRATEGIJE I POLITIKE ZA UPRAVLJANJE RIZICIMA BANKE	8
5. PODACI O KAPITALU	21
6. PODACI O BANKARSKOJ GRUPI.....	28
7. OSTALE INFORMACIJE	29

1. UVOD

Ovaj izvještaj je sastavljen u skladu s Odlukom o objavljivanju podataka i informacija banke objavljenom u Službenom glasniku broj 89/17 i Uputstvom za popunjavanje obrazca uz Odluku o objavljivanju podataka i informacija banke.

Prilikom sastavljanja ovog izvještaja Banka je nastojala ispoštovati slijedeće principe:

1. princip jasnoće
2. princip smislenosti
3. princip dosljednosti
4. princip uporedivosti sa drugim bankama

Svi kvantitativni podaci u ovom izvještaju izraženi su u hiljadama KM (000 KM), ukoliko nije drugačije navedeno.

29.05.2024. godine Banka je sagledala i ažurirala akt Politike i procedure o objavljivanju podataka i informacija MF banke a.d., Banja Luka.

Ovim aktom se propisuje sadržaj podataka, odnosno informacija koje je MF banka a.d., Banja Luka dužna da objavljuje u skladu sa Zakonom o bankama Republike Srpske i Odlukom o objavljivanju podataka i informacija banke.

Banka podatke propisane Odlukom o objavljivanju podataka i informacija banke objavljuje najmanje jednom godišnje na svojoj internet stranici <https://mfbanka.com/index.php/dokumenti-i-izvjestaji/>, a jednom godišnje vrši procjenu da li informacije treba objavljivati češće.

Kao dodatak ovom izvještaju može se koristiti i revidirani godišnji finansijski izvještaji objavljeni na internet stranici Banke <https://mfbanka.com/wp-content/uploads/2024/04/Finansijski-izvjestaji-za-godinu-koja-se-zavrsava-31.-decembra-2023.-godine.pdf> u cilju prikupljanja informacija o MF banci a.d., Banja Luka. U navedenom izvještaju se pored finansijskih izvještaja i bilješki uz finansijske izvještaje nalaze i podaci o načinu upravljanja rizicima koji mogu poslužiti za adekvatno određivanje rizičnog profila Banke.

2. OSNOVNI PODACI

POSLOVNO IME I SJEDIŠTE BANKE

Banka posluje pod poslovnim imenom:

MF banka akcionarsko društvo Banja Luka.

Skraćeno poslovno ime Banke je:

MF banka a.d. Banja Luka.

Sjedište Banke je u Banjoj Luci, ulica Aleja Svetog Save broj 61, Republika Srpska, Bosna i Hercegovina.

Osnovna djelatnost Banke je obavljanje platnog prometa, kreditnih i depozitnih poslova u zemlji i inostranstvu.

Matični broj 11022685;

Šifra djelatnosti 64.19;

JIB 4402660380006;

PIB 0402660380006.

ORGANIZACIONI DIJELOVI BANKE

MF banka a.d. Banja Luka obavlja poslovanje putem filijala kao osnovnih poslovnih jedinica i ekspozitura/šaltera kao nižih organizacionih dijelova zavisnih od filijala.

Poslovi Banke obavljaju se u Centrali Banke i njenim organizacionim dijelovima.

U okviru Centrale Banke poslovi se obavljaju na nivou sektora, službi i odjela. Organizacioni dijelovi predstavljaju biznis centri, filijale/podružnice, ekspoziture i šalteri. Filijala označava fizičku poslovnicu (lokaciju) kojoj mogu pripadati manje fizičke poslovnice (ekspoziture i šalteri), dok Biznis centar ne predstavlja fizičku poslovnicu, nego se odnosi na veće gradove prema kojima gravitira više opština, a koje zajedno čine logički povezanu privrednu i geografsku cjelinu.

Na dan 30.06.2024. godine Banka svoje poslovanje obavlja u sjedištu (centrala Banke) u Banjoj Luci, Ulica Aleja Svetog Save 61 i putem 9 filijala, 22 ekspoziture i 5 organizacionih jedinica u formi šaltera.

Na dan 30.06.2024. godine u Banci je zaposleno ukupno 343 radnika.

3. VLASNIČKA STRUKTURA

Osnovni kapital Banke je 51.141 hilj. KM, podijeljen je u 511.410 akcija nominalne vrijednosti 100 KM po jednoj akciji. Oznaka akcije je IEFB-R-A. Osnovni kapital je u cjelini uplaćen u novcu.

3.1. Popis akcionara koji imaju 5% ili više učešća u kapitalu ili glasačkim pravima Banke

Vlasnička struktura			
Red. br.	Ime/naziv akcionara koji imaju 5% ili više učešća u kapitalu	% učešća	
		Obične akcije	Prioritetne akcije
1.	MF Grupa d.o.o. Banja Luka	94,87	-
2.	GLS ALTERNATIVE INVESTMENTS	5,13	-

3.2. Članovi Uprave i Nadzornog odbora Banke

Organe upravljanja Bankom čine: Skupština, Nadzorni odbor i Uprava Banke.

Članovi Nadzornog odbora banke		
Red.br.	Ime i prezime	Kratka biografija
1.	Sandra Lonco Predsjednik Nadzornog odbora Banke	Rođena je u Varaždinu 1972. godine. Diplomirala je 1995. godine na Ekonomskom fakultetu Univerziteta u Banjoj Luci. Stručna znanja je usavršavala kroz razne domaće i međunarodne seminare iz oblasti finansija i računovodstva, upravljanja rizicima i menadžmenta. Tokom 2001. godine stekla je profesionalno-stručno zvanje ovlašćeni računovođa. Obavljala je funkciju direktora MKD Mikrofin d.o.o. Banja Luka u periodu od 2.9.2013. do 31.1.2015. godine. Na poziciji direktora, odnosno predsjednika Uprave MF banke a.d. Banja Luka nalazila se od 1.2.2015. godine do 31.1.2019. godine, od 1.2.2019. do 17.02.2022. godine nalazi se na poziciji člana Uprave MF banke a.d. Banja Luka. Od 18.2.2022. godine nalazi se na poziciji predsjednika Uprave, odnosno direktora MF grupa d.o.o. Banja Luka, a funkciju predsjednika Nadzornog odbora MF banka a.d. Banja Luka obavlja od 28.3.2024. godine.
2.	Aleksandar Čolić Član Nadzornog odbora Banke	Rođen je u Derventi 13.03.1976. godine. Diplomirao je na Ekonomskom fakultetu Univerziteta u Banjaluci. Posjeduje zvanje vještaka ekonomske struke, sertifikovanog ovlaštenog procjenjivača, setifikovanog forenzičkog računovođe i investicionog menadžera. Posjeduje dugogodišnje iskustvo rada na tržištu kapitala u oblasti investicionog bankarstva i investicionih fondova, u domenu kreiranja novih proizvoda i poslova u oblasti investicionog bankarstva, organizovanja, upravljanja i rukovođenja radom društava za upravljanje investicionim fondovima, kao i višegodišnje iskustvo u radu iz oblasti računovodstva i finansija privrednih društava, procjena i vještačenja. Na poziciji direktora Profi Nova d.o.o. Bijeljina se nalazi od 2009. godine, a funkciju člana Nadzornog odbora MF banka a.d. Banja Luka obavlja od 1.2.2024. godine.
3.	Dželila Huremović Član Nadzornog odbora Banke	Rođena je u Goraždu 1981. godine. Diplomirala je 2006. godine na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu - odsjek za germanistiku. Zvanje Magistra poslovne administracije stekla je na Texas A&M University - Commerce. U posljednjih 10 godina zaposlena je u KfW u Bosni i Hercegovini na poziciji Senior projektnog koordinatora za finansijski sektor, a od 1.4.2015. godine obavlja i funkciju zamjenika direktora KfW-a u Bosni i Hercegovini. Glavni zadaci unutar finansijskog sektora odnose se na saradnju sa svim interesnim grupama, prvenstveno s bankama i mikrokreditnim organizacijama, kao glavnim partnerskim institucijama za plasiranje kreditnih sredstava krajnjim korisnicima, gdje joj je fokus na razvoju malog i srednjeg preduzetništva. Na poziciji člana Nadzornog odbora MF banke a.d. Banja Luka nalazi se od 1.5.2016. godine.

4.	Srećko Bogunović Član Nadzornog odbora Banke	Rođen je u Bosanskoj Krupi 1962. godine. Stručni naziv diplomirani ekonomista je stekao 1986. godine na Ekonomskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Predsjedavao je upravama poslovnih banaka u periodu od 6 godina i 4 mjeseca, od toga kao predsjednik Uprave Hypo Alpe Adria banke a.d. Banja Luka 2 godine i 4 mjeseca (januar 2008. do maja 2010. godine) i predsjednik Uprave MF banke a.d. Banja Luka 4 godine (februar 2011. do januara 2015. godine). Član je u upravama poslovnih banaka bio 3 godine i 2 mjeseca i to kao član Uprave Hypo Alpe Adria banke a.d. Banja Luka (novembar 2004. do decembra 2007. godine). Upravljao je finansijskim institucijama u javnom sektoru 8 godina (oktobar 1996. godine do oktobra 2004. godine) i to na mjestu direktora Fonda za zapošljavanje, obuku i javne radove Republike Srpske 4 godine i na mjestu direktora Fonda za razvoj i zapošljavanje Republike Srpske 4 godine (2 godine kao državni službenik). Od 1.2.2015. godine obavlja funkciju direktora u EDA d.o.o. Banja Luka. Od 1.2.2015. godine nalazi se na poziciji člana Nadzornog odbora MF banke a.d. Banja Luka.
5.	Frieder Wohrmann Član Nadzornog odbora Banke	Rođen je 1967. godine u Munster, Njemačka. Zvanje Magistra ekonomskih i društvenih nauka stekao je 1995. godine na Univerzitetu u Mančesteru, a 1999. godine na Filološkom fakultetu u Bohumu stekao je zvanje doktora filozofije. Od oktobra 2002. godine do juna 2007. godine obavljao je funkciju generalnog direktora ProCredit Banke Albanija, od jula 2007. do oktobra 2009. godine obavljao je funkciju direktora ProCredit akademije Istočne Evrope u Velesu, Makedonija, od oktobra 2009. do septembra 2012. godine obavljao funkciju generalnog direktora ProCredit Banke BiH. Od januara 2013. godine je konsultant Uprave u finansijskim institucijama u Kongu, Gani, Kosovu za oblasti kao što su SME bankarstvo, korporativno upravljanje, upravljanje rizikom. Od 2015. godine predsjednik Upravnog odbora u Kreditimi Rural e Kosoves, Kosovo. Od 2006. godine do 2012. godine imao je razne mandate na pozicijama člana Nadzornih odbora i Odbora za reviziju u ProCredit Group i samim tim bogato iskustvo u strateškom planiranju, izgradnji institucija, poslovnom razvoju i nadzoru menadžmenta. Na poziciji člana Nadzornog odbora MF banke a.d. Banja Luka nalazi se od 1.5.2016. godine.

Članovi Uprave banke		
Red.br.	Ime i prezime	Kratka biografija
1.	Aleksandar Kremenović Predsjednik Uprave Banke	Rođen je u Zemunu 1970. godine. Stručni naziv diplomirani ekonomista je stekao 2005. godine na Ekonomskom fakultetu Univerziteta u Banjoj Luci. U periodu od avgusta 1998. godine do juna 1999. godine obavljao je funkciju generalnog menadžera u CARE International. U periodu od juna 1999. godine do aprila 2011. godine obavljao je funkciju direktora u MKD Mikrofin d.o.o. Banja Luka. Trenutno obavlja funkciju lica ovlaštenog za zastupanje Udruženja građana MIKROFIN Banja Luka. Član je Upravnog odbora u Mikrofin osiguranju a.d. Banja Luka i MKD Mikrofin d.o.o. Banja Luka. Na poziciji predsjednika Nadzornog odbora MF banke a.d. Banja Luka nalazio se od 8.7.2010. godine do 1.3.2024. godine. Od 6.3.2024. godine obavljao je funkciju vršioca dužnosti Predsjednika Uprave Banke, a od 4.6.2024. godine imenovan je na poziciju Predsjednika Uprave Banke.
2.	Milijana Čavić Član Uprave Banke	Milijana Čavić imenovana je na mjesto člana Uprave banke februara 2023. godine, a u okviru njenih nadležnosti nalaze se sektori: Sektor za stanovništvo i šaltere, Sektor za preduzetnike, Sektor za korporativne i javne klijente, Sektor za podršku i kontrolu prodaje, kao i Sektor za upravljanje proizvodima i kanalima. Od oktobra 2019. godine do februara 2023. godine, obavljala je funkciju izvršnog direktora MKD Mikrofin d.o.o. Banja Luka, a od juna 2022. godine do decembra 2022. godine nalazila se na poziciji člana Nadzornog odbora MF banke a.d. Banja Luka. Diplomirala je na Ekonomskom fakultetu Univerziteta u Banjoj Luci.
3.	Radenko Derkuća Član Uprave Banke	Radenko Derkuća zvanje diplomiranog ekonomiste stekao je 2007. godine na Univerzitetu za poslovne studije u Banjaluci. Na poziciju člana Uprave MF banke imenovan je u julu 2023. godine, a prije toga je obavljao funkciju v.d. člana Uprave banke. U periodu do 2013. Do 2018. godine radio je na poziciji rukovodioca Službe upravljanja kreditnim rizikom i kontrole portfolija Mikrokreditnog društva Mikrofin, nakon čega svoj razvojni put nastavlja u MF banci a.d. Banja Luka, pretežno na rukovodećim pozicijama u okviru Sektora upravljanja i kontrole rizicima. Posebno je nadležan i odgovoran za upravljanje i koordinaciju poslova iz nadležnosti: Sektora mišljenja i monitoringa, Sektora upravljanja rizicima, Sektora računovodstva i finansijskog izvještavanja, Sektora prinudne naplate i Službe praćenja usklađenosti poslovanja. Nadležan je za upravljanje svim aktivnostima vezanim za restrukturiranje banke.

3.3. Članovi odbora za reviziju

Članovi Odbora za reviziju
Đurđica Dragojević, predsjednik Odbora za reviziju
Sanja Brkić, član Odbora za reviziju
Ivana Živković, član Odbora za reviziju
Željko Pena, član Odbora za reviziju
Zoran Đukić, član Odbora za reviziju

3.4. Članovi ostalih odbora koje je postavio Nadzorni odbor Banke

Stalni članovi ALCO odbora(Odbora za upravljanje aktivom i pasivom)	Učestalost zasjedanja ALCO odbora
Predsjednik i članovi Uprave Banke	Kvartalno
Rukovodilac Sektora za operacije, sredstva i podršku	
Rukovodilac Sektora upravljanja rizicima	
Direktor Sektora za stanovništvo i šaltere	
Direktor Sektora za preduzetnike	
Direktor Sektora za korporativne i javne klijente	

3.5. Interna revizija

Kontrolna funkcija interne revizije MF banke a.d. Banja Luka je organizovana kao nezavisna organizaciona jedinica, funkcionalno i organizaciono odvojena od poslovnih procesa i aktivnosti u kojima rizik nastaje, a koje funkcija interne revizije prati, kontroliše i ocjenjuje.

Funkciju interne revizije predstavlja zaseban organizacioni dio – Služba interne revizije.

Služba interne revizije o svome radu kvartalno izvještava Odbor za reviziju i Nadzorni odbor Banke, a za svoj rad odgovara Nadzornom odboru Banke.

Nadzorni odbor Banke imenuje rukovodioca Službe interne revizije.

Rukovodilac Službe interne revizije Banke je Relja Grozdić.

3.6. Spoljni revizor Banke

Za reviziju finansijskih izvještaja i informacionog sistema Banke imenovan je spoljni nezavisni revizor Grant Thornton d.o.o. Banja Luka.

4. STRATEGIJE I POLITIKE ZA UPRAVLJANJE RIZICIMA BANKE

Banka je na osnovu definisane strategije poslovanja, u okviru uspostavljanja sveobuhvatnog sistema upravljanja rizicima, donijela odgovarajuću strategiju upravljanja rizicima kao i ostale politike i procedure. Strategijom preuzimanja i upravljanja rizicima su definisani osnovni ciljevi i principi preuzimanja i upravljanja rizicima, te sklonost Banke ka preuzimanju rizika (risk apetit) i tolerancija Banke prema riziku u skladu sa strateškim poslovnim ciljevima. Sklonošću Banke ka rizicima smatra se nivo rizika koji Banka namjerava da preuzme radi ostvarivanja svojih strateških i poslovnih planova, odnosno finansijskih ciljeva, dok se tolerancijom prema rizicima smatra najviši prihvatljivi nivo rizika za Banku.

Strategija preuzimanja i upravljanja rizicima se primenjuje na nivou Banke i periodično razmatra i po potrebi revidira, a najmanje u slučaju izmjene regulatornih zahtjeva, značajnijih izmjena Strategije poslovanja i Plana poslovanja, Strategije upravljanja kapitalom ili makroekonomskog okruženja u kome Banka posluje.

Strategijom preuzimanja i upravljanja rizicima utvrđuju se ciljevi Banke u upravljanju rizicima na dugoročnoj osnovi i određuje odnos Banke prema rizicima kojima je ona u svom poslovanju izložena ili može biti izložena, uključujući i rizike koji proizilaze iz poslovnog i makroekonomskog okruženja u kome Banka posluje. Navedenim dokumentom je definisan odnos Banke prema rizicima kojima je izložena ili može biti izložena u skladu sa definisanim apetitom za rizike, kao i polazne osnove za identifikovanje, mjerenje, odnosno procjenjivanje, praćenje i kontrolu rizika koji proizilaze iz poslovanja Banke.

Banka je Strategijom preuzimanja i upravljanja rizicima definisala:

- Ciljeve i osnovne principe preuzimanja i upravljanja rizicima Banke;
- Sklonost Banke preuzimanju rizika i tolerancija Banke prema riziku u skladu sa strateškim poslovnim ciljevima;
- Pregled svih rizika kojima je Banka izložena ili bi mogla biti izložena u poslovanju;
- Ciljeve i principe upravljanja kapitalom i likvidnošću Banke uključujući osnovne principe postupka interne procjene adekvatnosti kapitala (ICAAP) i interne procjene adekvatnosti likvidnosti (ILAAP).

U skladu sa Strategijom preuzimanja i upravljanja rizicima Banka je definisala registar rizika koji obuhvata rizike kojima je izložena ili može biti izložena u svom poslovanju:

Podtip rizika	Interna definicija rizika na nivou Banke	Tip rizika
Opšti kreditni rizik	Rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usljed neizvršavanja obaveza dužnika prema Banci, uključujući rizik migracije koji predstavlja rizik nastanka gubitka zbog promjene fer vrijednosti kreditne izloženosti, a kao posljedica promjene rejtinga klijenta.	Kreditni rizik
Rizik koncentracije	Rizik koji direktno ili indirektno proizilazi iz izloženosti Banke prema istom ili sličnom faktoru rizika ili vrsti rizika, kao što su izloženosti prema jednom licu ili grupi povezanih lica, privrednim granama, geografskim područjima, vrstama proizvoda i aktivnosti, instrumentima kreditne zaštite, finansijskim instrumentima, robi itd.	Kreditni rizik
Kreditno-devizni rizik	Rizik gubitka kojem je dodatno izložena Banka koja odobrava plasmane u stranoj valuti ili sa deviznom klauzulom i koji proizilazi iz dužnikove izloženosti deviznom riziku.	Kreditni rizik

Kreditni rizik indukovan kamatnim rizikom	Predstavlja vjerovatnoću da će Banka pretrpiti gubitak usljed neizvršavanja obaveze dužnika u ugovorenim rokovima, koji nastaje usljed negativnog uticaja promjene referentnih kamatnih stopa na finansijsko stanje dužnika.	Kreditni rizik
Rizik zemlje	Rizik koji se odnosi na zemlju porijekla lica prema kome je Banka izložena, odnosno rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke zbog nemogućnosti Banke da naplati potraživanja od dužnika iz razloga koji su posljedica političkih, ekonomskih ili socijalnih prilika u zemlji porijekla dužnika. Rizik zemlje obuhvata političko-ekonomski rizik i rizik transfera.	Kreditni rizik
Rezidualni rizik	Postojeći ili potencijalni rizik nastanka gubitaka ako su tehnike ublažavanja kreditnog rizika manje efikasne nego što se očekuje ili njihova primjena nedovoljno utiče na smanjenje rizika kojima je Banka izložena.	Kreditni rizik
Opšti rizik likvidnosti	Rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usljed nesposobnosti Banke da ispunjava svoje dospjele obaveze, i to zbog: povlačenja postojećih izvora finansiranja, odnosno nemogućnosti pribavljanja novih izvora finansiranja ili otežanog pretvaranja imovine u likvidna sredstva zbog poremećaja na tržištu.	Rizik likvidnosti
Rizik izvora finansiranja/rizik lik. prouzrokovan od dr. ugovorne strane	Rizik povlačenja postojećih izvora finansiranja kao posljedica povlačenja depozita prije ugovorenog roka.	Rizik likvidnosti
Rizik tržišne likvidnosti	Rizik da Banka neće biti sposobna da izmiri svoje dospjele novčane obaveze zbog otežanog pretvaranja imovine u likvidna sredstva zbog poremećaja na tržištu.	Rizik likvidnosti
Strukturalni rizik likvidnosti	Rizik koji nastaje usljed troškova likvidnosti za zatvaranje gepova likvidnosti. Strukturalni rizik naziva se još i rizik neusklađenosti priliva i odliva u smislu iznosa i/ili vremena. Strukturalni rizik određuje dnevne potrebe finansiranja.	Rizik likvidnosti
Rizik koncentracije likvidnosti	Rizik koji nastaje usljed ograničenog broja izvora fundiranja sredstava.	Rizik likvidnosti
Rizik dugoročne likvidnosti	Rizik da Banka neće biti u stanju da obezbijedi dugoročne izvore sredstava.	Rizik likvidnosti
Rizik povlačenja depozita stanovništva	Predstavlja značajan odliv depozita koji potiču od sektora fizičkih lica (uključujući i poljoprivrednike i preduzetnice), kao i mala i srednja privredna društva koja ispunjavaju kriterijume za razvrstavanje u kategoriju izloženosti prema stanovništvu.	Rizik likvidnosti
Rizik finansiranja/ prikupljanja depozita od povezanih lica	Predstavlja rizik koji proizilazi iz povećanog učešća depozita LPO u ukupnim depozitima.	Rizik likvidnosti
Rizik ročne usklađenosti finansijske aktive i pasive do 30 dana	Rizik ročne neusklađenosti između finansijske aktive i pasive sa ročnosti do 30 dana.	Rizik likvidnosti
Rizik unutardnevne likvidnosti	Rizik likvidnosti unutar dana nastaje kad Banka nije u stanju izvršiti plaćanja i izmiriti obaveze blagovremeno u normalnim okolnostima, kao i u stresnim situacijama.	Rizik likvidnosti
Rizik pretvaranja vanbilansih u bilansne izloženosti	Rizik usljed prelaska vanbilansnih u bilansne izloženosti koji dovodi do značajnog odliva likvidnih sredstava.	Rizik likvidnosti
Rizik likvidnosti indukovano makroekonomskim poremećajima	Rizici koji potiču iz makroekonomskog i poslovnog okruženja, a koji mogu na negativan način uticati na likvidnost Banke.	Rizik likvidnosti
Rizik pozicija	Rizik promjene cijene hartija od vrijednosti ili kod derivatnog finansijskog instrumenta promjene cijene odnosno (osnovnog instrumenta).	Tržišni rizik
Devizni rizik	Rizik promjene deviznog kursa i promjene cijene zlata.	Tržišni rizik
Kamatni rizik u bankarskoj knjizi	Rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu pozicija iz bankarske knjige usljed nepovoljnih promjena kamatnih stopa.	Tržišni rizik
Rizik ulaganja	Postojeći ili potencijalni rizik nastanka gubitaka zbog promjena tržišnih vrijednosti ulaganja Banke u fiksnu imovinu ili ulaganja u druga pravna lica.	Tržišni rizik

Opšti operativni rizik	Rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usljed nenamjernih i namjernih propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u Banci, kao i usljed nastupanja nepredvidivih eksternih događaja.	Operativni rizik
Rizik nesavjesnog poslovanja	Postojeći ili potencijalni rizik nastanka gubitaka zbog neprimjerenog pružanja finansijskih usluga, uključujući slučajeve namjernog ili nenamjernog kršenja pravila i propisa. Rizik nesavjesnog poslovanja pored navedenog uključuje i rizike vezane za etičko bankarsko poslovanje.	Operativni rizik
Pravni rizik	Postojeći ili potencijalni rizik nastanka gubitaka usljed pokrenutih sudskih sporova zbog neispunjenja ugovorne ili zakonske obaveze, donošenja poslovnih odluka za koje se utvrdi da nisu sprovodive, negativno utiču na poslovanje ili finansijski položaj Banke.	Operativni rizik
Rizik eksternalizacije	Rizik eksternalizacije je zajednički naziv za sve rizike koji nastaju kada Banka ugovorno povjerava drugoj strani (pružiocima usluga) obavljanje djelatnosti koje bi inače sama obavljala.	Operativni rizik
Reputacioni rizik	Rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usljed gubitka povjerenja u integritet Banke do kojeg dolazi zbog nepovoljnog javnog mišljenja o poslovnim praksama Banke ili aktivnostima članova organa Banke, bez obzira da li postoji ili ne postoji osnov za takvo javno mišljenje.	Operativni rizik
Rizik modela	Postojeći ili potencijalni rizik nastanka gubitaka zbog donošenja poslovnih odluka i odluka u vezi sa upravljanjem rizicima koje bi se zasnivale na rezultatima internih modela, uključujući modele na utvrđivanju internih kapitalnih zahtjeva, cijena proizvoda, vrednovanje finansijskih instrumenata i slično. Gubici bi mogli nastati zbog neadekvatnih polaznih postavki modela, grešaka u implementaciji modela ili nepravilne upotrebe modela.	Operativni rizik
Rizik informacionog sistema / Sajber rizik	Rizik gubitka koji proizlazi iz korištenja informacione tehnologije odnosno informacionog sistema.	Operativni rizik
Rizik nepredvidivih eksternih događaja	Nepredvidivi eksterni događaji koji mogu negativno uticati na finansijski rezultat i kapital Banke kao što su klimatske promjene, elementarne nepogode, pandemija i sl.	Operativni rizik
Strateški rizik	Rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat ili kapital Banke usljed nepostojanja odgovarajućih politika i strategija, te njihovog neadekvatnog sprovođenja, kao i usljed promjena u okruženju u kojem Banke posluju ili izostanka adekvatnog reagovanja Banke na te promjene.	Ostali rizici
Poslovni rizik	Negativna neočekivana promjena obima poslovanja i/li profitnih marži Banke koja može dovesti do značajnih gubitaka i na taj način umanjiti tržišnu vrijednost Banke. Do poslovnog rizika, prije svega, može doći zbog značajnog tržišnog okruženja i promjena u tržišnoj konkurenciji ili ponašanju potrošača na tržištu.	Ostali rizici
Rizik profitabilnosti	Rizik koji nastaje zbog neodgovarajuće strukture i raspodjele zarade ili nemogućnosti Banke da obezbjedi odgovarajući, stabilan i održiv nivo profitabilnosti.	Ostali rizici
Rizik prekomjerne finansijske poluge	Rizik koji proizilazi iz ranjivosti Banke zbog finansijske poluge ili potencijalne finansijske poluge i koji može dovesti do neželjenih izmjena njenog poslovnog plana, uključujući prisilnu prodaju imovine, što može imati za rezultat gubitke ili prilagođavanje vrijednosti njene preostale imovine.	Ostali rizici
Rizik usklađenosti poslovanja	Rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usljed propuštanja Banke da svoje poslovanje uskladi sa zakonom i drugim propisima koji uređuju poslovanja banaka, te internim aktima Banke, a posebno obuhvata rizik od sankcija nadležnog regulatora.	Ostali rizici

Rizik pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti	Rizik mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat, kapital ili reputaciju Banke usljed korišćenja Banke (neposrednog ili posrednog korišćenja poslovnog odnosa, transakcije, usluge ili proizvoda Banke) u svrhu pranja novca i/ili finansiranja terorizma.	Ostali rizici
Rizik upravljanja	Postojeći ili potencijalni rizik nastanka gubitaka zbog toga što Banka zbog svoje veličine i/ili kompleksnosti poslovanja ima ograničen kapacitet za uspostavljanje adekvatnih upravljačkih mehanizama, sistema i kontrola.	Ostali rizici
Rizik kapitala	Odnosi se na neodgovarajuću strukturu kapitala da podrži obim i prirodu poslovnih aktivnosti Banke ili na poteškoće sa kojima se suočava Banka prilikom pribavljanja novih izvora kapitala, posebno u slučajevima kada postoje hitne potrebe za povećanjem kapitala ili u nepovoljnim uslovima.	Ostali rizici
Rizik namirenja	Rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat ili kapital Banke zbog razlike u ugovorenoj cijeni namirenja za određeni dužnički, vlasnički, devizni ili robni instrument i njene sadašnje tržišne vrijednosti.	Ostali rizici
Rizik korupcije	Rizik nastanka negativnih efekata na reputaciju i poslovanje Banke, a koji nastaje usljed svakog činjenja ili nečinjenja od strane radnika Banke, zloupotrebom službenih ovlaštenja/službenog položaja u privatne svrhe, radi sticanja protivpravne imovinske ili bilo koje koristi za sebe ili drugog.	Ostali rizici
ESG rizici	Rizici povezani sa životnom sredinom, društvom i upravljanjem (eng. ESG – Environmental, Social and Governance) su rizici od negativnog finansijskog uticaja na banku koji proizilaze iz sadašnjih ili budućih uticaja ESG faktora na poslovanje i imovinu njenih klijenata ili imovinu u koju je uložila Banka.	Ostali rizici
Strukturni sistemski rizik	Strukturni sistemski rizik je neciklični sistemski ili makroprudencijalni rizik dugoročnog karaktera, odnosno rizik poremećaja u finansijskom sistemu koji može imati ozbiljne negativne posljedice na finansijski i privredni sistem.	Ostali rizici

Osnovna načela preuzimanja rizika, koje je Banka definisala u okviru Strategije preuzimanja i upravljanja rizicima su:

- Utvrđivanje jasnih pravila za upravljanje pojedinačnim vrstama rizika, koja su definisana Politikom za upravljanje rizicima i pratećim procedurama za upravljanje svakom pojedinom vrstom rizika sa jasno definisanim ciljevima djelovanja na nivou Banke;
- Donošenje poslovnih odluka na osnovu kvalitativnih i/ili kvantitativnih analiza parametara rizika radi blagovremenog uočavanja promjena u rizičnom profilu Banke;
- Prikupljanje potpunih, pravovremenih i istinitih podataka važnih za upravljanje rizicima i obezbjeđenje adekvatnih tehničko-informacionih resursa za čuvanje i obradu podataka;
- Načelo opreznosti pri preuzimanju rizika, uz stalno praćenje, kontrolu izloženosti pojedinim vrstama rizika i poštovanje uspostavljenog sistema limita;
- Korišćenje većeg broja metoda za identifikaciju i mjerenje rizika - prilikom upravljanja rizicima Banka pored regulatorno propisanih okvira i pristupa za upravljanje rizicima primjenjuje i interne metode.

Banka je kroz limitiranje sklonosti ka preuzimanju rizika odredila nivo rizika koji je spremna da preuzme s ciljem ostvarivanja svoje poslovne strategije i definisanih ciljeva, te osiguranja sigurnog i stabilnog kontinuiteta poslovanja. Izjava o sklonosti ka preuzimanju rizika (Izjava) uzima u obzir postojeće strateške i poslovne planove, planove likvidnosti i kapitala, kao i saznanja stečena u okviru integrisanog sistema upravljanja rizicima, predstavlja značajno i obavezujuće ograničenje poslovnih aktivnosti u okviru potrebe usklađivanja rizičnog profila Banke sa definisanim sklonosti preuzimanju rizika odobrenom od strane Nadzornog Odbora Banke.

Izjava predstavlja stratešku izjavu na nivou Banke, te služi kao početna tačka za implementaciju okvira upravljanja rizicima. Svaka izmjena i/ili dopuna Izjave mora biti odobrena od strane Nadzornog Odbora Banke. Banka je obavezna da minimum jednom godišnje sagledava Izjavu, kroz godišnji proces planiranja, kako bi se osigurala

usklađenost sa rizičnim profilom Banke, usaglašenost sa strateškim i operativnim planovima, i usklađenost sa ukupnim kapacitetom preuzimanja rizika.

Definisanje sklonosti ka preuzimanju rizika Banke, koja predstavlja osnovu za određivanje ciljanog rizičnog profila Banke i definisanje spremnosti Banke da ulazi u preuzimanje rizika, vrši se kroz proces definisanja pokazatelja rizika koji se kvantifikuju i ulaze u jednu od sljedeće dvije kategorije:

- ključni kvantitativni pokazatelji kojima se definiše ukupan nivo rizika koji Banka smatra prihvatljivim odnosno ukupna sklonost ka preuzimanju rizika i
- specifični pokazatelji kojima se definišu limiti za pojedine vrste rizika odnosno sklonost za preuzimanje pojedinačnog rizika.

Dugoročni cilj Banke u upravljanju rizicima je da se minimiziraju negativni efekti na finansijski rezultat i kapital Banke usljed izloženosti Banke rizicima koji se definišu kao mogućnost nastanka negativnih efekata na kapital i finansijski rezultat Banke kao posljedica transakcija koje Banka obavlja i makroekonomskog okruženja u kome posluje.

Dugoročno Banka mora održavati rizike u regulatorno definisanim granicama i/ili limita definisanog internim aktima Banke.

Praćenje i kontrola rizika je prvenstveno zasnovana na uspostavljanju procedura i sistema limita.

Uspostavljeni limiti odražavaju poslovnu strategiju i tržišno okruženje Banke, kao i nivo rizika koji je Banka spremna da prihvati. Banka kontinuirano prati i mjeri kapacitet prihvatljivog nivoa izloženosti rizicima uzimajući u obzir ukupnu izloženost svim tipovima rizika i aktivnostima.

Banka kontinuirano prati sve izmjene u zakonskoj i podzakonskoj regulativi i međunarodnim standardima, analizira uticaj na nivo rizika i preduzima mere za blagovremeno usklađivanje svog poslovanja sa aktuelnim propisima.

4.1 Kratak opis strategija i politika za svaki pojedinačni rizik

Rizik se definiše kao mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usljed izloženosti Banke nekom izvoru rizika. Upravljanje rizicima obavezno se uspostavlja na način da obuhvati sve rizike kojima je Banka izložena ili bi mogla biti izložena u svom poslovanju.

Kreditni rizik je uslovljen finansijskim stanjem i kreditnom sposobnošću dužnika kao i kvalitetom sredstava obezbjeđenja potraživanja Banke. Kreditni rizik se ne može izbjeći u cjelosti već se može samo držati u određenim okvirima koji su prihvatljivi za Banku. Cilj upravljanja kreditnim rizikom je minimiziranje mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usljed neizvršavanja obaveza dužnika prema Banci.

Prilikom preuzimanja rizika pri odobravanju plasmana Banka procjenjuje mogućnost nastanka gubitaka sa ciljem da se obim očekivanih kreditnih gubitaka po osnovu odobrenih plasmana održava u okvirima koje može da podnese finansijski rezultat Banke i posljedično kapital Banke. Pri ostvarivanju navedenog cilja Banka se vodi principima u okviru Strategije upravljanja rizicima i plana kapitala.

Banka ima usvojenu proceduru upravljanja kreditnim rizikom, kao i niz internih akata koji detaljnije regulišu upravljanje kreditnim rizikom u pojedinim segmentima, u cilju uspostavljanja adekvatnog procesa upravljanja

kreditnim rizikom Banke i njegovog minimiziranja odnosno održavanje kvaliteta portfolija Banke. Ovo je integrisan proces koji obuhvata:

- Identifikovanje kreditnog rizika;
- Mjerenje, odnosno procjenu kreditnog rizika;
- Kontrolu kreditnog rizika;
- Monitoring kreditnog rizika;
- Izvještavanje o kreditnom riziku.

Neki od najvažnijih principa odobravanja plasmana odnose se na sljedeće:

- Kreditni rizik se preuzima samo ako cjelokupan odnos sa klijentom ukazuje na adekvatan odnos preuzetog rizika i profita;
- Preduslov finansiranja svake transakcije je detaljno razumijevanje njenog ekonomskog smisla;
- Kreditna sposobnost svakog klijenta mora biti procijenjena prije preuzimanja kreditnog rizika;
- Svaki klijent mora biti analiziran sa aspekta pripadnosti grupi povezanih lica;
- U kreditni odnos sa klijentom Banka ulazi samo ako postoji dovoljno informacija o njegovoj kreditnoj sposobnosti.

Osnovni principi upravljanja kreditnim rizikom:

- upravljanje kreditnim rizikom na nivou pojedinačnog plasmana i upravljanje kreditnim rizikom na nivou portfolija Banke,
- jasna operativna i organizaciona razdvojenost funkcije ugovaranja transakcija od funkcije podrške i upravljanja rizicima, uključujući i upravljačke i rukovodne nivoe,
- održavanje dobrih standarda za odobravanje plasmana,
- praćenje i kontrola kreditnog rizika, održavanje nivoa kreditnog rizika koji minimizira negativan uticaj na finansijski rezultat i kapital,
- pravilna i adekvatna procjena novih poslovnih mogućnosti, identifikacija i upravljanje problematičnim plasmanima (nekvalitetnim izloženostima), kao i upravljanje restrukturiranim izloženostima.

U upravljanju kreditnim rizikom učestvuju:

- Organizacione jedinice Banke: Sektori prodaje, Sektor za upravljanje rizicima/Kontrolna funkcija upravljanja rizicima, Sektor računovodstva i finansijskog izvještavanja, Sektor za operacije, sredstva i podršku, Sektor za prinudnu naplatu, Sektor za informacione tehnologije.
- Organi Banke: Nadzorni odbor Banke, Uprava Banke, Odbor za reviziju, Odbor za upravljanje aktivom i pasivom Banke/ALCO, Kreditni odbori Banke, Odbor za upravljanje plasmanima, Komisija za likvidnost, Komisija za rizike, svaki u domenu svojih nadležnosti.

Banka je uspostavila funkciju upravljanja kreditnim rizikom primjerenu svojoj veličini, vrsti i složenosti poslova koje obavlja, kao i visini kreditnog rizika kojem je ili može biti izložena. Organizacija upravljanja kreditnim rizikom definisana je internim aktima i regulativom, a posebnim pravilnikom je regulisan rad kreditnih odbora Banke.

Banka izrađuje izvještaje koji se odnose na praćenje kreditnog rizika na dnevnom, sedmičnom, mjesečnom i kvartalnom nivou. Uprava Banke praćenjem različitih izveštaja prati ukupnu kreditnu izloženost, odnosno kvalitet svog portfolija uz postavljanje ograničavajućih limita i definisanih pokazatelja za određene vrste rizičnosti, po skalama značajnosti, zavisno od vrste izvještaja odnosno materije koju izvještaj pokriva (kašnjenje u otplati na

određenim nivoima/regijama/OJ-a/proizvodima), prikupljanje dokumentacije pri ažuriranju kreditnih dosijea, urađeni monitorinzi plasmana i obezbjeđenja.

Rizik likvidnosti - Osnovni cilj upravljanja rizikom likvidnosti je da se minimizira rizik likvidnosti putem planiranja priliva i odliva novčanih sredstava, praćenjem novčanih tokova, kao i donošenjem odgovarajućih mjera za sprečavanje i otklanjanje uzroka nelikvidnosti, odnosno izbjegavanje mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usljed nesposobnosti Banke da ispunjava svoje dospjele obaveze. Svojom imovinom i obavezama Banka upravlja tako da obezbijedi da je u svakom trenutku sposobna da ispuni sve dospjele obaveze i da njeni klijenti mogu da raspoložu svojim sredstvima u skladu sa ugovorenim rokovima bez ograničenja.

Proces upravljanja rizikom likvidnosti je baziran na principima definisanim Strategijom upravljanja rizikom likvidnosti MF banke a.d. Banja Luka i isti se sprovodi u skladu sa Politikom i procedurama upravljanja rizikom likvidnosti MF banke a.d Banja Luka, kroz sljedeće faze:

- Identifikovanje rizika likvidnosti – je u domenu organizacionih dijelova Banke koji preuzimaju rizik likvidnosti, tačnije u domenu Službe za sredstva i planiranje i Komisije za likvidnost. Kroz operativno dinamičko upravljanje kratkoročnom likvidnošću analiziraju se bilansne i vanbilansne pozicije i određuje njihov uticaj na rizik likvidnosti kao i međusobna povezanost rizika likvidnosti izvora sredstava i tržišnog rizika likvidnosti;
- Mjerenje rizika likvidnosti – Banka se koristi sistemom mjerenja rizika likvidnosti koji je baziran na procjeni bilansne strukture i vanbilansnih pozicija, te projekciji novčanih tokova odakle proizilaze pretpostavke za buduće pozicije likvidnosti Banke. Na ovim osnovama Banka određuje svoju sklonost ka preuzimanju rizika likvidnosti, tj. svoj rizični profil koji se, između ostalog, ogleda u sistemu uspostavljenih limita izloženosti u odnosu na koje se moguće kvantitativno odrediti kada je rizik likvidnosti u pitanju. Banka je uspostavila interni sistem limita za rizik likvidnosti koji se, zajedno sa eksternim (regulatornim) limitima redovno prati;
- Ublažavanje rizika likvidnosti – se bazira na primjeni mjera kao što su: održavanje dovoljnog nivoa rezervi likvidnosti, diversifikacija izvora finansiranja prema ročnosti, smanjenje koncentracije izvora finansiranja prema sektorskoj strukturi, disperzija depozita, deponenata, kreditora i kreditnih linija itd. Za slučaj vanrednih situacija krize likvidnosti Banka postupa u skladu sa Planom likvidnosti za nepredviđene slučajeve MF banke a.d. Banja Luka;
- Praćenje i kontrola rizika likvidnosti - obuhvata praćenje usklađenosti poslovanja Banke sa uspostavljenim sistemom limita vezanih za rizik likvidnosti. Kontrole i praćenja se sprovode na unutardnevnom, dnevnom (Direkcija za sredstva), sedmičnom, desetodnevnom, mjesečnom (Komisija za likvidnost i Komisija za rizike), kvartalnom, polugodišnjem i godišnjem nivou (ALCO). Praćenje buduće izloženosti riziku likvidnosti vrši se u sklopu redovnog testiranja otpornosti na stres;
- Izvještavanje o riziku likvidnosti – obuhvata sistem internog i eksternog izvještavanja. Eksterno izvještavanje podrazumijeva izvještavanje regulatora i ostalih nadležnih organa, dok se interno izvještavanje provodi u domenu naprijed pomenutih organizacionih dijelova Banke na dnevnom, mjesečnom i kvartalnom nivou.

Osnovni principi organizacije sistema upravljanja rizikom likvidnosti su sljedeći:

- Banka je jasno razgraničila poslovne aktivnosti, linije odlučivanja i odgovornosti koje obavljaju zaposleni u organizacionim dijelovima zaduženim za preuzimanje rizika likvidnosti (poslovna mreža) od upravljanja rizikom likvidnosti;

- Banka je uspostavila organizacionu strukturu u cilju kontrole rizika na principu "četvoro očiju";
- Banka je uspostavila poseban organizacioni dio u čijoj nadležnosti je nezavisna kontrola sistema za upravljanje rizikom likvidnosti;
- Banka je uspostavila adekvatan informacijski sistem koji podrazumijeva potpunu informisanost lica uključenih u sistem upravljanja rizikom likvidnosti, primjenom odgovarajuće IT podrške i utvrđivanjem učestalosti izvještavanja rukovodstva Banke.

Kamatni rizik - Osnovni cilj procesa upravljanja kamatnim rizikom Banke je da ostvari maksimalno kvalitetan odnos rizika i prinosa u granicama pažljivo definisanih limita kroz uspostavljanje i unaprjeđenje internog sistema upravljanja rizicima kojima je Banka izložena u svom poslovanju, minimiziranje i eliminisanje uticaja faktora koji mogu ugroziti finansijski rezultat Banke, te usklađivanje sa međunarodnim standardima poslovanja. Upravljanje kamatnim rizikom sprovodi se formiranjem adekvatnog okruženja u Banci u smislu formalizovanja aktivnosti i instrumenata za upravljanje kamatnim rizikom, obezbjeđenja ažurne dokumentacione osnove za sagledavanje, analizu i praćenje kamatnog rizika, te definisanja nadležnosti i odgovornosti organizacionih dijelova za upravljanje kamatnim rizikom. Upravljanje se sprovodi u smislu mjera i aktivnosti u uslovima probijanja definisanih limita i poslovanja Banke u zoni srednjeg i visokog rizika.

U smislu internog izvještavanja Sektor za upravljanje rizicima kvartalno dostavlja Izvještaj o kamatnom riziku ALCO Odboru. Eksterno izvještavanje o upravljanju kamatnim rizikom Banka vrši saglasno regulativi ABRB.

Identifikacija kamatnog rizika se sprovodi identifikovanjem uzroka koji dovode do nastanka kamatnog rizika i podrazumijeva identifikaciju tekuće izloženosti kamatnom riziku, kao i izloženosti kamatnom riziku po osnovu uvođenja novih proizvoda ili aktivnosti. Banka vrši identifikaciju izloženosti kamatnom riziku utvrđivanjem otvorenih pozicija Banke u pojedinim valutama, kao i ukupno za sve valute sa kojima Banka posluje. Identifikacija izloženosti kamatnom riziku ukupno za sve valute u kojima Banka posluje vrši se sabiranjem identifikovanih dugih i kratkih pozicija po valutama.

Identifikacija, praćenje i procjena kamatnog rizika sprovodi se primjenom GAP analize i stres testova i simulacijama promjena otvorene pozicije i kretanja kamatnih stopa u određenom periodu vremena, kao i praćenjem definisanih pokazatelja kamatnog rizika. Upravljanje kamatnim rizikom obuhvata usklađivanje neto otvorene kamatno osjetljive pozicije Banke kroz proces praćenja i planiranja transakcija izloženih kamatnom riziku. Banka upravlja kamatnim rizikom kvartalno. U zavisnosti od uzroka i stepena konstatovanog poremećaja kamatnog rizika, ALCO Odbor će predlagati Nadzornom odboru sljedeće mjere i aktivnosti (pojedinačno i/ili kumulativno), te definisati odgovornosti unutar Banke za realizaciju tih aktivnosti:

- 1) Promjena kamatnih stopa na više ili na niže;
- 2) Promjena kamatnog spreda između aktive i pasive;
- 3) Promjena u volumenu kamatno osjetljive aktive i pasive;
- 4) Promjena u proporciji aktive i pasive (u miksu);
- 5) Promjene u korpama dospjeća pozicija u aktivi i pasivi.

Devizni rizik - Osnovni cilj procesa upravljanja deviznim rizikom Banke je da ostvari maksimalno kvalitetan odnos rizika i prinosa u granicama pažljivo definisanih limita kroz uspostavljanje i unaprjeđenje internog sistema upravljanja rizicima kojima je Banka izložena u svom poslovanju, minimiziranje i eliminisanje uticaja faktora koji mogu dovesti i ugroziti finansijski rezultat Banke, te usklađivanje sa međunarodnim standardima poslovanja. Upravljanje deviznim rizikom sprovodi se formiranjem adekvatnog okruženja u Banci za upravljanje deviznim

rizikom u smislu formalizovanja aktivnosti i instrumenata za upravljanje deviznim rizikom, obezbjeđenja ažurne dokumentacione osnove za sagledavanje, analizu i praćenje deviznog rizika, te definisanja nadležnosti i odgovornosti organizacionih dijelova za upravljanje deviznim rizikom. Upravljanje se sprovodi u smislu mjera i aktivnosti u uslovima probijanja definisanih limita i poslovanja Banke u zoni visokog rizika. Organi upravljanja Banke su odgovorni za formiranje i obezbjeđenje preduslova za adekvatno funkcionisanje sistema i postupaka upravljanja deviznim rizikom kroz aktivnosti identifikovanja, mjerenja, praćenja, kontrole i izvještavanja.

Identifikacija deviznog rizika se sprovodi identifikovanjem uzroka koji dovode do nastanka deviznog rizika i podrazumijeva identifikaciju tekuće izloženosti deviznom riziku kao i izloženosti deviznom riziku po osnovu uvođenja novih proizvoda ili aktivnosti, na pozicijama koje se vode u bankarskoj knjizi. Banka vrši identifikaciju izloženosti deviznom riziku utvrđivanjem otvorenih deviznih pozicija Banke u pojedinim valutama, kao i ukupno za sve valute sa kojima Banka posluje. Identifikacija izloženosti deviznom riziku ukupno za sve valute u kojima Banka posluje vrši se identifikacijom dugih i kratkih otvorenih deviznih pozicija, pri čemu veća apsolutna vrijednost navedenih pozicija predstavlja ukupnu neto otvorenu deviznu poziciju. Procjena deviznog rizika se sprovodi primjenom kvantitativnih i kvalitativnih tehnika i obuhvata dnevno mjerenje i ograničavanje otvorenih pozicija po valutama (ukupno i pojedinačno) u odnosu na važeću regulativu i usvojene limite, kao i mjerenje potencijalne veličine mogućih gubitaka, u slučaju značajnije promjene kursa.

Banka vrši interno i eksterno izvještavanje o deviznom riziku. Rizični profil Banke je određen nivoom rizičnosti koji je Banka spremna da preuzme u skladu sa definisanim ciljevima i principima upravljanja deviznim rizikom. Procjena rizičnog profila Banke sprovodi identifikovanjem i mjerenjem, odnosno procjenom deviznog rizika. U zavisnosti od uzroka i stepena konstatovanog poremećaja deviznog rizika ALCO Odbor će predlagati Nadzornom odboru sljedeće mere i aktivnosti (pojedinačno i/ili kumulativno), te definisati odgovornosti unutar Banke za realizaciju tih aktivnosti:

- 1) Limitiranje iznosa kredita i depozita sa valutnom klauzulom,
- 2) Kupovina, odnosno prodaja deviza,
- 3) Odlaganje plasmana sa valutnom klauzulom,
- 4) Povećana aktivnost na naplati plasmana sa valutnom klauzulom,
- 5) Predlaganje ostalih mjera na duži rok u cilju svođenja i održavanja deviznog rizika na prihvatljiv nivo,
- 6) Povećanje osnovnog kapitala Banke.

Rizik koncentracije – politika i procedura upravljanja rizikom koncentracije definiše upravljanje, kontrolu u vezi sa rizikom koncentracije, kao i okvir za implementaciju, praćenje i upravljanje rizikom koncentracije u okviru Banke na organizovan način. Ključne odgovornosti članova Nadzornog odbora podrazumijevaju sljedeće:

- Nadgledanje upravljanjem i operativnom efikasnošću kontrola rizika koncentracije
- Odobravanje predloženih izmjena kontrole rizika koncentracije
- Razmatranje rizika koncentracije koji bi mogli uticati na Banku
- Nadgledanje okvira za izvještavanje i procjenu rizika koncentracije
- Razmatranje izvještavanja u vezi mjerenja rizika koncentracije, obraćajući posebnu pažnju na kršenje limita, njihove razloge i odgovarajuće mjere koje je potrebno preduzeti.

Nadzorni odbor je odgovoran za praćenje glavnih tipova rizika Banke, u saradnji sa Sektorom za upravljanje rizicima, Komisijom za rizike i ALCO odborom.

Uprava Banke daje ovlaštenja i utvrđuje odgovornosti Sektora za operacije, sredstva i podršku i Sektora za upravljanje rizicima da bi se obezbijedilo odgovarajuće upravljanje rizikom koncentracije u skladu sa

odgovarajućim kontrolnim okvirom i preporuke u vezi sa apetitom za rizike i rizičnim profilom Banke. Za potrebe interne procjene adekvatnosti kapitala Banka će za materijalno značajne vrste rizika utvrđivati rizičnu vrijednost i minimalni kapitalni zahtjev za svaki pojedinačni rizik koji će tretirati kao materijalno značajan.

Sistem izvještavanja se zasniva na praćenju sektorske i podsektorske koncentracije i mjeri se u odnosu na definisane limite koncentracije po sektoru i podsektoru, koncentracije velikih izloženosti prema jednom i grupi povezanih lica i mjeri se u skladu sa zakonski propisanim limitima.

Operativni rizik - Pod operativnim rizikom se podrazumijeva rizik od mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usljed propusta (nenamjernih i namjernih) u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u Banci, kao i usljed nastupanja nepredvidivih eksternih događaja. Operativni rizik uključuje i pravni (zakonski) rizik. Cilj upravljanja operativnim rizikom Banke je minimiziranje gubitaka po osnovu operativnih rizika uz prihvatljivi nivo izloženosti operativnom riziku. Banka je posebno uspostavila proces upravljanja rizikom informacionog sistema koji obuhvata identifikovanje i mjerenje, odnosno procjenu tog rizika, njegov tretman - ublažavanje, kao i kontrolu i praćenje.

Banka upravlja operativnim rizikom na nivou pojedinačnog organizacionog dijela i na nivou Banke. Procjena operativnog i rizika informacionog sistema na nivou Banke predstavlja sveobuhvatan proces kojim se zaokružuje praćenje operativnog rizika Banke. Banka mjeri izloženost operativnim rizicima pri uvođenju novih proizvoda kao i u slučajevima eksternalizacije poslovnih aktivnosti Banke.

Banka sprovodi obuku zaposlenih u domenu operativnog i rizika informacionog sistema kroz treninge i materijale u cilju podizanja svijesti o operativnim rizicima i njegovom upravljanju, u mjeri kojoj to dozvoljavaju kapaciteti Banke.

Rukovodioci svih organizacionih dijelova Banke odgovorni su za procjenu operativnog rizika do nivoa svog ovlašćenja, kao i sprovođenje mjera za umanj enje/eliminisanje operativnog rizika. Svi zaposleni su odgovorni za nastanak operativnog rizika i shodno svojim ovlašćenjima i odgovornostima nadležni za upravljanje operativnim rizikom. Interna revizija nadležna je da najmanje jednom godišnje izvrši nezavisnu ocjenu procesa upravljanja operativnim rizikom u cilju efikasnog i efektivnog upravljanja ovim rizikom.

Ostali rizici – Upravljanje svim ostalim rizicima poslovanja je definisano strategijama i politikama za upravljanje rizicima (krovnim i/ili pojedinačnim), sam proces identifikacije i mjerenja rizika, njihovog ublažavanja, praćenja i kontrole kao i izvještavanje o istim se sprovodi kroz sveukupni sistem upravljanja rizicima Banke.

4.2. Podaci o adekvatnosti sistema upravljanja rizicima Banke u odnosu na njen rizični profil i poslovnu politiku

Poslovni model Banke odgovara tradicionalnom bankarstvu iz čega proističe dominantno izlaganje kreditnom riziku u rizičnom profilu Banke. Kreditni proces u Banci zasnovan je na striktnoj podjeli nadležnosti i odgovornosti u kreditnim poslovima između aktivnosti preuzimanja rizika za koje je zadužena prodajna funkcija i aktivnosti upravljanja rizicima. Prodajnu funkciju predstavljaju sektori koji su zaduženi za uspostavljanje i vođenje odnosa sa klijentima, a aktivnosti upravljanja kreditnim rizikom su u nadležnosti Sektora za upravljanje rizicima. Kreditni proces u Banci, kao najvažniji segment poslovanja koji generiše najveći dio prihoda, ali i rizika, je pod stalnim praćenjem i nadzorom različitih organizacionih jedinica, počevši od same Funkcije preuzimanja rizika (Sektor za preduzetnike, Sektor za korporativne i javne klijente i Sektor za stanovništvo i šaltere), preko Sektora za upravljanje

rizicima, funkcijama podrške pa sve do kontrolnih funkcija i Uprave/Nadzornog odbora Banke. Upravljanjem kreditnim rizikom se bave i sljedeći odbori i komisije: ALCO odbor, Odbor za upravljanje plasmanima, Komisija za rizike.

Na osnovu ostvarenih rezultata poslovanja i ciljeva definisanih Strateškim planom Banke godišnje se izrađuju Planovi poslovanja u kojoj se utvrđuju ciljevi za narednu kalendarsku godinu. Radi efikasnijeg ostvarivanja ciljeva strategije, politike i procedure propisuju način organizovanja procesa upravljanja rizicima Banke, način i metodologije za identifikovanje, mjerenje, odnosno procjenu, ublažavanje i praćenje rizika i principe funkcionisanja sistema unutrašnjih kontrola.

Banka kroz mjesečne sastanke Komisije za rizike prati stvarni profil rizičnosti institucije i temeljno ga analizira u odnosu na strateške ciljeve i sklonost preuzimanju rizika kako bi se upravljačkom tijelu u upravljačkoj funkciji omogućilo donošenje odluka, a upravljačkom tijelu u nadzornoj funkciji kvalitetan nadzor. Kontrolna funkcija upravljanja rizicima u okviru pripreme mjesečnih sastanaka Komisije za rizike nezavisno procjenjuje kršenja definisane sklonosti preuzimanju rizika ili prekoračenja ograničenja rizika (uključujući utvrđivanje uzroka) i definiše preporuke. Uprava Banke na osnovu utvrđenih nalaza i definisanih preporuka donosi odluke o preuzimanju određenih mjera za usklađivanje rizičnog profila sa definisanom sklonošću.

Banka je, polazeći od svog poslovnog modela koji je primarno baziran na kreditiranju ciljanog tržišnog segmenta i na prikupljanju depozita od stanovništva, kroz sprovođenje procesa sveobuhvatne procjene rizika i utvrđivanje značajnosti rizika, utvrdila da je izložena sljedećim materijalno značajnim rizicima:

- kreditni rizik,
- tržišni rizik,
- kreditni rizik indukovani kamatnim rizikom
- rizik koncentracije,
- operativni rizik i
- rizik likvidnosti (koji je tretiran kroz Internu procjenu adekvatnosti likvidnosti – ILAAP).

Pored navedenih materijalno značajnih rizika, a uzimajući u obzir prirodu pojedinačnih podtipova rizika u svjetlu ukupnih makroekonomskih poremećaja koji su prisutni u trenutku izrade ovog dokumenta, bez obzira na rezultate dobijene Metodologijom Banka kao materijalno značajne rizike definiše još:

- Rizik ročne neusklađenosti finansijske aktive i pasive do 30 dana;
- Reputacioni rizik (kao podtip operativnog rizika);
- Rizik modela (kao podtip operativnog rizika);
- Rizik informacionog sistema, uključujući i sajber rizik (kao podtip operativnog rizika);
- Ostali značajni rizici.

Banka je u Izjavi o sklonosti ka preuzimanja rizika, uz ukupnu sklonost preuzimanja rizika i kroz specifične pokazatelje sklonosti preuzimanja rizika odredila limite rizika prvenstveno za materijalno značajne rizike.

Sistem upravljanja rizicima u Banci je organizaciono strukturiran tako da osigurava adekvatnu komunikaciju, razmjenu informacija i saradnju na svim organizacionim nivoima radi sprovođenja strategija i politika. Linije odgovornosti obezbjeđuju jasno utvrđivanje dužnosti, nadležnosti i odgovornosti zaposlenih u Banci, kao i nivoje odlučivanja i ovlašćenja za donošenje odluka. Svi zaposleni u sistemu upravljanja rizicima su upoznati sa svojim dužnostima, nadležnostima i odgovornostima.

Banka ima usvojeni sistem upravljanja rizicima kojem je cilj postizanje optimalnog nivoa profitabilnosti uz prihvatljiv nivo rizika. Sistem upravljanja rizicima je uspostavljen kao aktivno upravljanje značajnim rizicima, kao i svim ostalim rizicima koji se mogu pojaviti pri redovnom poslovanju Banke.

U cilju efikasnog upravljanja rizicima i uzimajući u obzir potrebu minimiziranja sukoba interesa između preuzimanja rizika, ograničenja nivoa rizika i kontrole, kao i revizije sistema upravljanja rizicima, sveobuhvatan sistem upravljanja rizicima Banke uspostavljen je u skladu sa principom "3 linije odbrane". Funkcije navedene za svaku vrstu odbrane ne bi trebalo nužno vršiti jedna strukturna poslovna jedinica, već se mogu raspodijeliti između različitih poslovnih jedinica Banke.

4.3. Tehnike ublažavanja rizika, način obezbjeđivanja i praćenja u ublažavanju rizika

Na osnovu identifikovanih rizika i njihovih izvora, Banka donosi odluke o mjerama za ublažavanje pojedinih vrsta rizika. Sprovođenje mjera se redovno prati kao i mjerenje uticaja sprovedenih mjera na ublažavanje rizika. Banka sprovodi aktivnu politiku diversifikacije rizika kojima je izložena.

Ublažavanje rizika se postiže dosljednom primjenom postupaka identifikovanja, mjerenja i procjene rizika od strane nadležnih organizacionih jedinica Banke i organa Banke navedenih u ovom dokumentu, analiziranjem stanja i strukture, tj. kvaliteta kreditnog portfolija Banke, praćenjem izmjena stanja i strukture kreditnog portfolija Banke, predlaganjem i kontinuiranim analiziranjem, od strane nadležnih organizacionih jedinica Banke, mjera za otklanjanje uzroka koji dovode do nastanka rizika, kao i utvrđivanjem, od strane nadležnih organa Banke, nadležnosti i postupaka Banke u slučaju povećanja nivoa kreditnog rizika.

Osnovne tehnike ublažavanja kreditnog rizika na nivou pojedinačanog plasmana su:

- limiti izloženosti (eksterni i interni limiti, limiti na bazi procjene kreditne sposobnosti itd.),
- definisanje rizičnih profila za svaki proizvod i svaki tip klijenta Banke,
- diversifikovanje ulaganja i
- adekvatni instrumenti obezbjeđenja (regulisano internim aktima Banke).

U domenu kreditnih rizika Banka sprovodi aktivnosti na utvrđivanju realnog iznosa potencijalnih gubitaka po osnovu kreditnog rizika, uzimajući u obzir i realne vrijednosti instrumenata obezbjeđenja plasmana i na tom osnovu formira ispravke vrijednosti bilansne aktive i rezervisanje za gubitke po vanbilansnim stavkama.

U domenu rizika likvidnosti, Banka sprovodi diversifikaciju izvora sredstava. Banka je u okviru Politike za upravljanje rizicima detaljno definisala način primena tehnika ublažavanja kreditnog rizika. Banka aktivnu ponderisanu kreditnim rizikom prilagođava za efekte korišćenja sredstava obezbjeđenja u obliku finansijske imovine primjenom jednostavnog metoda, na način da obezbjeđenom dijelu odnosne izloženosti dodjeljuje ponder kreditnog rizika sredstva obezbjeđenja. Banka primenjuje ponder kreditnog rizika 0% samo ako su izloženost i sredstvo obezbjeđenja izraženi u istoj valuti ili kada je valuta izloženosti i kolaterala (sredstva obezbjeđenja) konvertibilna Banka i evro ili obrnuto, a za vrijeme trajanja valutnog odbora u BiH, u protivnom primenjuje ponder kreditnog rizika 20%. I za jedan i za drugi slučaj važi ograničenje da mora postojati ročna usklađenost između instrumenata kreditne zaštite i odnosne izloženosti.

Procedurom za monitoring regulisan je i proces kontinuiranog monitoringa kredita u portfoliju Banke kao i njegova frekvencija, način evidentiranja i preduzimanja adekvatnih mjera. Kroz redovan i adekvatan monitoring Banka prati efekte ublažavanja kreditnog rizika kao i uvođenje dodatnih mjera ukoliko je potrebno.

4.4. Kratak opis povezanosti rizičnog profila Banke sa poslovnom strategijom, prikaz ključnih pokazatelja poslovanja Banke

Banka iz godine u godinu povećava svoje učešće u okviru ukupne aktive bankarskog sektora na nivou RS i čitave BIH. Kroz jasno definisanu strategiju razvoja s primarnim fokusom na Sektoru za preduzetnike odnosno segmentu MSME i u okviru istog na podsegmentu malih i srednjih preduzeća Banka sve više dobija reputaciju Banke koja prepoznaje potrebe ove grupe klijenata i koja je svoje usluge prilagodila potrebama ove grupe klijenata. Ova strategija razvoja je podržana i sa jasnim i jednostavnim Poslovnim modelom koji omogućava da se na svim hijerarhijskim nivoima aktivnostima upravlja u skladu sa strateškim i operativnim ciljevima.

Rizični profil Banke je određen, odnosno opredijeljen prihvatljivim nivoom rizika za Banku. Prihvatljiv nivo izloženosti rizicima je u skladu sa definisanom Strategijom preuzimanja i upravljanja rizicima i zavisi od nivoa izloženosti Banke svakom pojedinačnom riziku. Rizični profil Banke je mjera, odnosno procjena strukture i nivoa svih značajnih rizika kojima je Banka izložena ili bi mogla biti izložena u svom poslovanju, pri čemu su kvantitativni metodi koji se koriste za mjerenje rizika dokumentovani, te jasno definisani načini za procjenu rizika koje Banka nije u mogućnosti kvantitativno mjeriti.

Kontrolna funkcija upravljanja rizicima u okviru pripreme mjesečnih sastanaka Komisije za rizike nezavisno procijenjuje kršenja definisane sklonosti preuzimanju rizika ili prekoračenja ograničenja rizika (uključujući utvrđivanje uzroka) i definiše preporuke. Uprava Banke na osnovu utvrđenih nalaza i definisanih preporuka donosi odluke o preuzimanju određenih mjera za usklađivanje rizičnog profila sa definisanom sklonošću ka preuzimanju rizika.

Smatramo da je i sprovedeni proces ICAAP-a pokazao da je rizični profil Banke usklađen sa ukupnom sklonošću ka preuzimanju rizika i da je na nivou Banke obezbijeđen adekvatan nivo kapitala za uobičajeno poslovanje i poslovanje u vanrednim situacijama.

Kroz sam proces ICAAP-a je dodatno sagledana i potvrđena adekvatnost uspostavljene sklonosti ka preuzimanju rizika, zatim usklađenost poslovne strategije i strategije upravljanja rizicima, održivost poslovnog modela. Svi materijalno značajni rizici su adekvatno sagledani u smislu njihovog identifikovanja, mjerenja i izračunavanja internih kapitalnih zahtjeva za pojedinačno značajne rizike. Rezultati testiranja otpornosti na stres su uzeti u obzir u ICAAP-u Banke.

Istovremeno je i proces ILAAP-a potvrdio adekvatnost uspostavljene sklonosti ka preuzimanju rizika likvidnosti.

Cilj Banke je postizanje uravnoteženog rizika i povrata kako bi se stvorio održivi rast i adekvatan povrat na kapital. Stoga je politika osigurati da su preuzeti rizici prepoznati u ranoj fazi, te da se njima pravilno i pravovremeno upravlja. To se postiže potpunim integriranjem upravljanja rizicima u svakodnevnom poslovanju, strateškim planiranjem i razvojem poslovanja dosljedno s definisanom sklonosti preuzimanja rizika. Banka definiše strategiju rizika i sklonost preuzimanju rizika kroz godišnji strateški proces planiranja u svrhu prikladne usklađenosti rizika, kapitala i ciljanih vrijednosti uspješnosti poslovanja. Appetit za rizik predstavlja strateški iskaz izražavajući maksimalan nivo koji je Banka spremna preuzeti kako bi postigla poslovni cilj.

Uprava Banke je procijenila da Banka adekvatno upravlja svojim rizicima, te garantuje da su sistemi upravljanja rizicima koje je uspostavila adekvatni i primjereni obzirom na profil i strategiju institucije, te da je objavom ovog akta sveobuhvatno prikazan rizičan profil Banke.

Tokom prvog polugodišta 2024. godine nije bilo značajnih promjena u profilu izloženosti rizicima Banke, a kreditni rizik i dalje ostaje najznačajniji rizik u svim segmentima. Važećim planom kapitala, Banka je projektovala adekvatnu kapitalizovanost, Planom likvidnosti adekvatnu likvidonosnu poziciju te je u potpunosti usklađena sa svim ključnim internim i eksternim zahtjevima, čime je osigurana stabilnost Banke, kako u proteklim, tako i u budućim periodima.

5. PODACI O KAPITALU

5.1. Regulatorni kapital

Regulatorni kapital banke iznosi 108.374 hilj. KM, a sastoji se od redovnog osnovnog kapitala u iznosu od 95.631hilj. KM i dopunskog kapitala u iznosu od 12.743 hilj. KM. Pregled pojedinačnih elemenata kapitala prikazani su u slijedećoj tabeli:

u 000 KM

Kapital		
Red.br.	Stavka	Iznos
1	REGULATORNI KAPITAL	108.374
1.1	OSNOVNI KAPITAL	95.631
1.1.1	REDOVNI OSNOVNI KAPITAL	95.631
1.1.1.1	Instrumenti kapitala koji se priznaju kao redovni osnovni kapital	52.448
1.1.1.2	Zadržana dobit	42.680
1.1.1.3	Ostali ukupni rezultat	-1.610
1.1.1.4	Ostale rezerve	2.469
1.1.1.5	(-) Ostala nematerijalna imovina	-356
1.1.1.6	(-) Odložena poreska imovina koja zavisi od buduće profitabilnosti i ne proizilazi iz privremenih razlika umanjениh za povezane poreske obaveze	-
1.1.1.7	(-) Odbici od stavki dodatnog osnovnog kapitala koji premašuju dodatni osnovni kapital	-
1.1.1.8	(-) Odloženo poresko sredstvo koje se može odbiti i koja zavisi od buduće profitabilnosti i proizilazi iz privremenih razlika	-
1.1.2.	DODATNI OSNOVNI KAPITAL	-
1.1.2.1	Instrumenti kapitala koji se priznaju kao dodatni osnovni kapital	-
1.1.2.2	(-) Odbici od stavki dopunskog kapitala koji premašuju dopunski kapital	-
1.1.2.3	Odbitak od stavki dodatnog osnovnog kapitala koji premašuje dodatni osnovni kapital (odbija se od redovnog osnovnog kapitala)	-
1,2	DOPUNSKI KAPITAL	12.743
1.2.1	Instrumenti kapitala i subordinisani krediti koji se priznaju kao dopunski kapital	12.743
1.2.2	Opšte ispravke vrijednosti za kreditni rizik u skladu sa standardizovanim pristupom	-
1.2.3	Odbitak od stavki dopunskog kapitala koji premašuje dopunski kapital (odbijen u dodatnom osnovnom kapitalu)	-
1.2.4	Elementi ili odbici od dopunskog kapitala – ostalo	-

5.2. Osnovne karakteristike finansijskih instrumenata

Banka u okviru regulatornog kapitala posjeduje obične akcije u iznosu od 51.141 hilj. KM koje pripadaju redovnom osnovnom kapitalu zajedno sa emisionom premijom u iznosu od 1.307 hilj. KM. U okviru dopunskog kapitala posjeduje Banka posjeduje subordinirani dug koji iznosi 12.743 hilj. KM.

Osnovne karakteristike ovih finansijskih instrumenata prikazane su u slijedećim tabelama

Akcionarski kapital

u 000 KM

Opis osnovnih karakteristika finansijskih instrumenata	
Red.br.	
1.	Emitent MF banka a.d. Banja Luka
1.1	Jedinstvena oznaka BA100IEFBRA3
Tretman u skladu sa regulatornim okvirom	
2.	Priznat na pojedinačnoj / konsolidovanoj osnovi <i>Pojedinačnoj osnovi.</i>
3.	Vrsta instrumenta <i>Obične akcije.</i>
4.	Iznos koji se priznaje za potrebe izračunavanja regulatornog kapitala u hiljadama KM, sa stanjem na dan posljednjeg izvještavanja <i>Redovni osnovni kapital 95.631 KM.</i>
5.	Nominalni iznos instrumenta 51.141 KM
5.1.	Emisiona cijena <i>Emisione cijene su izražene u apsolutnim iznosima</i> III emisija 100,00 KM IV emisija 100,00 KM V emisija 100,00 KM VI emisija 100 KM VII emisija 101,38 KM VIII emisija 128,48 KM
5.2.	Otkupna cijena Nije primjenjivo.
6.	Računovodstvena klasifikacija Akcionarski kapital.
7.	Datum izdavanja instrumenta III emisija 11.10.2010. god. IV emisija 27.8.2014. god. V emisija 2.4.2015. god. VI emisija 17.11.2015. god. VII emisija 20.6.2017. god. VIII emisija 30.9.2019. god.
8.	Instrument sa datumom dospijea ili instrument bez datuma dospijea Bez datuma dospijea.

8.1.	Inicijalni datum dospjeća Bez dospjeća.
9.	Opcija kupovine od strane emitenta Ne.
9.1.	Prvi datum aktiviranja opcije kupovine, uslovni datum aktiviranja opcije kupovine i otkupna vrijednost Nije primjenjivo.
9.2.	Naknadni datum aktiviranja opcije kupovine (ako je primjenjivo) Nije primjenjivo.
Kuponi/dividende	
10.	Fiksna ili promjenljiva dividenda/kupon Promjenjiva dividenda.
11.	Kuponska stopa i povezani indeksi Nije primjenjivo.
12.	Postojanje mehanizma obaveznog otkazivanja dividende Ne.
13.1.	Puno diskreciono pravo, djelimično diskreciono pravo ili bez diskrecionog prava u vezi sa vremenom isplate dividendi/kupona Djelimično diskreciono pravo.
13.2.	Puno diskreciono pravo, djelimično diskreciono pravo ili bez diskrecionog prava u vezi sa iznosom dividendi/kupona Djelimično diskreciono pravo.
14.	Mogućnost povećanja prinosa ili drugih podsticaja za otkup Ne.
15.	Nekumulativne ili kumulativne dividende/kuponi Nekumulativne.
16.	Konvertibilan ili nekonvertibilan instrument Nekonvertibilne.
17.	Ako je konvertibilan, uslovi pod kojima može doći do konverzije Nije primjenjivo.
18.	Ako je konvertibilan djelimično ili u cjelosti Nije primjenjivo.
19.	Ako se može konvertovati, stopa konverzije Nije primjenjivo.
20.	Ako je konvertibilna, obavezna ili dobrovoljna konverzija Nije primjenjivo.
21.	Ako je konvertibilan, instrument u koji se konvertuje Nije primjenjivo .
22.	Ako je konvertibilan, emitent instrumenta u koji se konvertuje Nije primjenjivo.
23.	Mogućnost smanjenja vrijednosti Da.
24.	Ako postoji mogućnost smanjenja vrijednosti, uslovi pod kojima može doći do smanjenja vrijednosti Na osnovu zakonske odredbe(Zakon o privrednim društvima) u skladu sa regulativom Agencije za bankarstvo RS.
25.	Ako postoji mogućnost smanjenja vrijednosti, djelimično ili u cjelosti Uvijek djelimično.
26.	Ako postoji mogućnost smanjenja vrijednosti, trajno ili privremeno Privremeno.

27.	Ako je smanjenje vrijednosti privremeno, opis mehanizama povećanja vrijednosti Povećanje osnovnog kapitala i zadržane dobiti.
28.	Vrsta instrumenta koji će se u slučaju likvidacije ili stečaja isplatiti neposredno prije navedenog instrumenta Subordinisani dug izdat u vidu finansijskog instrumenta .
29.	Neusklađene karakteristike konvertovanih instrumenata Nije primjenjivo.
30.	Ako postoje, navesti neusklađene karakteristike Nije primjenjivo.

Subordinisane obaveze

u 000 KM

Opis osnovnih karakteristika finansijskih instrumenata	
Red.br.	
1.	Emitent Nije primjenjivo.
1.1	Jedinstvena oznaka Nije primjenjivo.
Tretman u skladu sa regulatornim okvirom	
2.	Priznat na pojedinačnoj / konsolidovanoj osnovi Pojedinačnoj osnovi.
3.	Vrsta instrumenta Subordinisani dug izdat u vidu finansijskog instrumenta.
4.	Iznos koji se priznaje za potrebe izračunavanja regulatornog kapitala u hiljadama KM, sa stanjem na dan posljednjeg izvještavanja Dopunski kapital 12.743 KM.
5.	Nominalni iznos instrumenta 13.691 KM.
5.1.	Emisiona cijena Nije primjenjivo.
5.2.	Otkupna cijena Nije primjenjivo.
6.	Računovodstvena klasifikacija Vrednovanje po amortizovanom trošku
7.	Datum izdavanja instrumenta 26.oktobar, 2022.god.; 21.avgust, 2023.god.
8.	Instrument sa datumom dospjeća ili instrument bez datuma dospjeća Sa datumom dospjeća.
8.1.	Inicijalni datum dospjeća 26. oktobar, 2028. godine.; 21.avgust, 2029.god.
9.	Opcija kupovine od strane emitenta Nije primjenjivo.
9.1.	Prvi datum aktiviranja opcije kupovine, uslovni datum aktiviranja opcije kupovine i otkupna vrijednost Nije primjenjivo.
9.2.	Naknadni datum aktiviranja opcije kupovine (ako je primjenjivo) Nije primjenjivo.

Kuponi/dividende	
10.	Fiksna ili promjenljiva dividenda/kupon Nije primjenjivo.
11.	Kuponska stopa i povezani indeksi Nije primjenjivo.
12.	Postojanje mehanizma obaveznog otkazivanja dividende Nije primjenjivo.
13.1.	Puno diskreciono pravo, djelimično diskreciono pravo ili bez diskrecionog prava u vezi sa vremenom isplate dividendi/kupona Nije primjenjivo.
13.2.	Puno diskreciono pravo, djelimično diskreciono pravo ili bez diskrecionog prava u vezi sa iznosom dividendi/kupona Nije primjenjivo.
14.	Mogućnost povećanja prinosa ili drugih podsticaja za otkup Nije primjenjivo.
15.	Nekumulativne ili kumulativne dividende/kuponi Nije primjenjivo.
16.	Konvertibilan ili nekonvertibilan instrument Konvertibilan.
17.	Ako je konvertibilan, uslovi pod kojima može doći do konverzije Nakon datuma dospjeća, uz saglasnost nadležnih organa Banke i Agencije za bankarstvo RS u skladu sa zakonskim odredbama.
18.	Ako je konvertibilan djelimično ili u cjelosti U cjelosti.
19.	Ako se može konvertovati, stopa konverzije 100 %.
20.	Ako je konvertibilna, obavezna ili dobrovoljna konverzija Dobrovoljna.
21.	Ako je konvertibilan, instrument u koji se konvertuje Redovni osnovni kapital.
22.	Ako je konvertibilan, emitent instrumenta u koji se konvertuje MF banka a.d., Banja Luka.
23.	Mogućnost smanjenja vrijednosti Da.
24.	Ako postoji mogućnost smanjenja vrijednosti, uslovi pod kojima može doći do smanjenja vrijednost U skladu sa regulativom Agencije za bankarstvo RS.
25.	Ako postoji mogućnost smanjenja vrijednosti, djelimično ili u cjelosti U potpunosti ili djelimično.
26.	Ako postoji mogućnost smanjenja vrijednosti, trajno ili privremeno Privremeno.
27.	Ako je smanjenje vrijednosti privremeno, opis mehanizama povećanja vrijednosti Nije primjenjivo.
28.	Vrsta instrumenta koji će se u slučaju likvidacije ili stečaja isplatiti neposredno prije navedenog instrumenta Povećanje osnovnog kapitala i zadržane dobiti.
29.	Neusklađene karakteristike konvertovanih instrumenata Nije primjenjivo.
30.	Ako postoje, navesti neusklađene karakteristike Nije primjenjivo.

5.3. Ograničenja koja se primjenjuju pri izračunavanju regulatornog kapitala

U skladu sa Odlukom o izračunavanju kapitala banaka, instrumenata kapitala, regulatornih usklađivanja i prilagođavanja Banka je dužna da poštuje sljedeća ograničenja:

- Minimalni iznos uplaćenog osnivačkog kapitala iznosi najmanje 15.000 hilj. KM;
- Stopa redovnog osnovnog kapitala min. 6,75%;
- Stopa osnovnog kapitala min. 9%;
- Stopa regulatornog kapitala min. 12%;
- Stopa finansijske poluge min. 6%;
- Zaštitni sloj za očuvanje kapitala koji Banka mora održavati u obliku redovnog osnovnog kapitala u iznosu od 2,5% ukupnog iznosa izloženosti riziku;
- Dodatni zahtjev za kapitalom u visini od 2% koji je Banka dužna primjeniti na stope kapitala propisane Odlukom o izračunavanju kapitala Banaka, na osnovu Odluke o postupku nadzornog pregleda i ocjene Banaka a po osnovu Rješenja ABRS prema SREP ocjeni Banke;
- Zaštitni sloj za sistemski rizik 1%
- Dopunski kapital ne može biti veći od 1/3 osnovnog kapitala;
- Subordinisani dug koji se uključuje u dopunski kapital izračunava se množenjem iznosa subordinisanog duga na prvi dan poslednjeg petogodišnjeg perioda do dana dospjeća podjeljen sa brojem kalendarskih dana i broja preostalih kalendarskih dana do dana dospjeća subordinisanog duga.

5.4. Podaci o kapitalnim zahtjevima i adekvatnost kapitala

Ukupan iznos kapitalnih zahtjeva iskazuje se u odnosu na regulatorni kapital. Iznos kapitala mora biti dovoljan za pokriće minimalnih kapitalnih zahtjeva. Sljedeći kapitalni zahtjevi proizlaze iz kreditnog rizika, tržišnog tj. deviznog rizika, te operativnog rizika. Regulatorni kapital je za cijelo izvještajni period bio dovoljan.

Banka je dužna da u svakom trenutku održava kapital na nivou koji je potreban za pokriće svih rizika kojima je izložena ili može biti izložena u svom poslovanju, a najmanje u visini zbira sljedećih kapitalnih zahtjeva:

- Kapitalnog zahtjeva za kreditni rizik i za rizik druge ugovorne strane za sve poslovne aktivnosti Banke;
- Kapitalnog zahtjeva za devizni rizik i za robni rizik za sve poslovne aktivnosti anke;
- Kapitalnog zahteva za operativni rizik za sve poslovne aktivnosti.

Banka je u prvom polugodištu 2024. godine održavala adekvatnost kapitala na adekvatnom nivou. Stopa regulatornog kapitala 19,70%.

Kapitalni zahtjev za kreditni rizik - Banka koristi standardizovani pristup obračuna kapitalnog zahteva za kreditni rizik za sve klase izloženosti.

u 000 KM

Adekvatnost kapitala			
Red.br.	Stavka	Iznos	Kapitalni zahtjev
1.	Izloženosti prema centralnim vladama ili centralnim bankama	-	-
2.	Izloženosti prema regionalnim vladama ili lokalnim vlastima	984	118
3.	Izloženosti prema subjektima javnog sektora	10.383	1.246
4.	Izloženosti prema multilateralnim razvojnim bankama	-	-
5.	Izloženosti prema međunarodnim organizacijama	-	-
6.	Izloženosti prema institucijama	6.052	726
7.	Izloženosti prema privrednim društvima	199.526	23.943
8.	Izloženosti prema stanovništvu	100.108	12.013
9.	Izloženosti obezbjeđene nekretninama	126.420	15.170
10.	Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	11.631	1.396
11.	Visokorizične izloženosti	17.191	2.063
12.	Izloženosti u obliku pokrivenih obveznica	-	-
13.	Izloženosti prema institucijama i privrednim društvima sa kratkoročnom kreditnom procjenom	-	-
14.	Izloženosti u obliku udjela ili akcija u investicionim fondovima	-	-
15.	Izloženosti na osnovu vlasničkih ulaganja	-	-
16.	Ostale izloženosti	16.107	1.933
17.	Kapitalni zahtjevi za iznos namirenja/isporuke	-	-
18.	Kapitalni zahtjevi za tržišne rizike	-	-
18.1.	Kapitalni zahtjevi za specifični i opšti rizik pozicije po osnovu dužničkih i vlasničkih instrumenata	-	-
18.2.	Kapitalni zahtjevi za velike izloženosti koje prekoračuju ograničenja definisana Odlukom o velikim izloženostima	-	-
18.3.	Kapitalni zahtjevi za devizni rizik	3.740	449
18.4.	Kapitalni zahtjevi za robni rizik	-	-
19.	Kapitalni zahtjevi za operativni rizik	57.930	6.952
20.	Stopa redovnog osnovnog kapitala		17,39%
21.	Stopa osnovnog kapitala		17,39%
22.	Stopa regulatornog kapitala		19,70%

5.5. Stopa finansijske poluge

Stopa finansijske poluge izračunata u skladu sa Odlukom o izračunavanju kapitala banaka na dan 30.06.2024. godine iznosi 10,52%, što je znatno iznad zakonom propisanog limita koji iznosi najmanje 6%, te se može zaključiti da Banka nije izložena riziku koji proizilazi iz ranjivosti zbog finansijske poluge.

Pregled uključenih stavki prilikom izračunavanja i mjere ukupne izloženosti Banke, koje predstavljaju nazivnik prilikom izračunavanja stope finansijske poluge date su u slijedećoj tabeli:

u 000 KM	
Vrijednosti izloženosti	Iznos
Stavke vanbilansa sa faktorom konverzije od 10 % u skladu s članom 41. stav 4. tačka 4. Odluke o izračunavanju kapitala banaka	-
Stavke vanbilansa sa faktorom konverzije od 20 % u skladu s članom 41. stav 4. tačka 4. Odluke o izračunavanju kapitala banaka	16.290
Stavke vanbilansa sa faktorom konverzije od 50 % u skladu s članom 41. stav 4. tačka 4. Odluke o izračunavanju kapitala banaka	53.840
Stavke vanbilansa sa faktorom konverzije od 100 % u skladu s članom 41. stav 4. tačka 4. Odluke o izračunavanju kapitala banaka	-
Ostala imovina	839.617
(-) Iznos odbitnih stavki aktive – osnovni kapital – u skladu sa članom 42. tačka 1. Odluke o izračunavanju kapitala banaka	-356
Izloženosti stope finansijske poluge – u skladu sa članom 41. stav 4. Odluke o izračunavanju kapitala banaka	909.391
Kapital	
Osnovni kapital – u skladu sa članom 41. stav 3. Odluke o izračunavanju kapitala banaka	95.631
Stopa finansijske poluge	
Stopa finansijske poluge – u skladu sa članom 41. stav 2. Odluke o izračunavanju kapitala banaka	10,52%

Upravljanje rizikom prekomjerne finansijske poluge vrši se kroz proces upravljanja osnovnim kapitalom i izloženosti Banke, što podrazumijeva adekvatne sisteme praćenja, planiranja i kontrole relevantnih pozicija.

6. PODACI O BANKARSKOJ GRUPI

MF banka a.d. Banja Luka posluje u okviru bankarske grupe koju čine tri članice od kojih sve tri imaju status finansijske institucije i to:

- MF banka a.d. Banja Luka kao zavisno društvo (u daljem tekstu Banka),
- MF grupa d.o.o. Banja Luka kao finansijsko holding društvo koje je direktni vlasnik MKD-a i direktni vlasnik Banke, te je u tom smislu najviše matično društvo bankarske grupe (u daljem tekstu Holding),
- MKD Mikrofin d.o.o. Banja Luka kao direktni vlasnik Banke (u daljem tekstu MKD).

Struktura bankarske grupe je jednostavna i transparentna. Holding predstavlja nadređeno matično društvo MKD-u i Banci. Povezanost unutar bankarske grupe je bazirana na vlasničkim odnosima u okviru kojih, prema Zakonu o bankarstvu Republike Srpske, Holding ima kontrolno učešće u MKD-u i Banci (učešće veće od 50%).

Iako sve tri članice imaju status finansijske institucije, bitno je naglasiti da je riječ o nehomogenoj bankarskoj grupi budući da su djelatnosti članica bazično različite. Ova različitost ima svoju formalnu i suštinsku komponentu.

Formalna komponenta proizilazi iz činjenice da regulatorni okvir koji donosi zajednički regulator za Banku jeste bitno različit od onog koji važi za Holding i MKD. Suštinska komponenta proizilazi iz jasno definisanog tržišnog i poslovnog razgraničenja između ove tri članice. Poslovanje Banke je definisano njenim poslovnim modelom, poslovnom strategijom, strategijom upravljanja rizicima, planovima poslovanja itd. Isto je bazirano na tradicionalnom komercijalnom bankarstvu čiji je fokus pružanje usluga mikro, malim i srednjim preduzećima (MSME), pojedinačnim preduzetnicima i stanovništvu sa prilagođenim kreditnim proizvodima, kao i opštim bankarskim uslugama, uključujući platni promet, platne kartice, depozite, internet bankarstvo i sl. Poslovne aktivnosti MKD-a definisane su strateškim planom, poslovnim modelom i planom poslovanja ove finansijske institucije i bazirane su na plasmanu mikrokredita onoj kategoriji stanovništva koje ne ispunjava uslove za kreditni plasman bankarskog sektora. U poslovnoj praksi, odnosno, praksi kreditnog poslovanja ove dvije članice grupe ne dijele klijente ili ih dijele u zanemarivo malom broju. Holding kao najviše matično društvo bankarske grupe, je uspostavljen u svrhu koordinisanja strateškog planiranja i pružanja podrške svojim zavisnim društvima u njihovom osnovnim djelatnostima. Preciznije, prvenstvena uloga Holdinga nije upravljačka aktivnost, već podrška članicama, u smislu "centralizovanja" pojedinih funkcija na nivou grupe (HRD, Marketing i sl.), standardizacija i unifikacija određenih procesa, definisanje standarda sigurnosti sistema i sl., kao i koordinacija nekih zajedničkih projekata i zadataka.

Kod Banke i MKD je dominantno izlaganje kreditnom riziku.

U svom sastavu Banka nema podređenih odnosno zavisnih i pridruženih društva i kao takva ne podliježe obavezi sačinjavanja konsolidovanih izvještaja u skladu sa MRS i MSFI.

7. OSTALE INFORMACIJE

Tokom prvog polugodišta 2024. godine, Banka nije zabilježila značajne promjene u svom poslovanju, osim pomenutih u ovim objavama.